

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE GRYFINO NA LATA 2014 - 2016

I. WPROWADZENIE

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2014-2016” opracowany został w związku z obowiązującą od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135 , poz. 154, poz.866).

Ustawa nakazuje samorządom podejmowanie działań wspierających wobec rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminny programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,

6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy,

8. przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach z tytułu nie ponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

W/w ustawa prezentuje nowe rozwiązania w zakresie funkcjonowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Zarządzeniem Nr 0050.12.2012 z dnia 24 stycznia 2012 r. Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino zlecił Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym „Gminnego programu wspierania rodziny „ jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny oraz jej prawidłowego funkcjonowania.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji - rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka, towarzyszy człowiekowi od urodzenia przez całe życie. Jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem człowieka, naturalnym źródłem ładu moralnego, który kształtuje się dzięki miłości i odpowiedzialności rodziców, dlatego w sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami należy udzielić pomocy poprzez stworzenie systemu wsparcia specjalistycznego na rzecz poprawy jej funkcjonowania.

2. Promowanie właściwych postaw rodziny – tylko prawidłowo egzystująca rodzina jest naturalną gwarancją rozwoju społeczeństwa, dlatego tak ważne znaczenie ma ochrona i promowanie wartości rodziny , a także wspieranie jej rozwoju poprzez:

- kształtowanie pozytywnego wizerunku rodziny poprzez promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych,
- zwiększenie dostępności członkom rodzin do dóbr kultury, sportu oraz innych sprzyjających rozwojowi rodziny.

Wspieranie rodziny odbywało się będzie poprzez :

1. propagowanie i organizowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowywaniu dzieci :

- wspieranie wychowawczej roli szkoły, klubów sportowych, instytucji kultury (biblioteki, domy kultury, świetlice), kółek zainteresowań i innych,
- promowanie i wspieranie organizowania różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży,
- zachęcanie organizacji , które prowadzą działalność pożytku publicznego do działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinie,
- podejmowanie działań informujących o uprawnieniach, jakie przysługują rodzinie i jej członkom oraz o instytucjach i formach pomocy wspierających rodzinę,
- zacieśnianie współpracy z podmiotami podejmującymi działania na rzecz rodzin z dziećmi (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły, przedszkola, placówki służby zdrowia).

2. Wprowadzania efektywnych działań w celu zapobiegnięciu kryzysowi w rodzinie i umożliwienie wyjścia z sytuacji kryzysowej poprzez:

- wspieranie poradnictwa rodzinnego,
- organizowanie działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- pomoc w integracji rodziny,
- organizowanie dla rodzin spotkań w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych, służących wymianie doświadczeń oraz zapobiegnięciu izolacji ,
- motywowanie rodzin do korzystania z poradnictwa specjalistycznego,
- podniesienie świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny.

3. Wprowadzanie innowacyjnych metod pracy z rodziną i dzieckiem poprzez:

- podnoszenie kompetencji i umiejętności osób, które pracują z rodziną,
- współpraca interdyscyplinarna na rzecz rodziny,

- tworzenie i realizacja programów wspierających rodzinę w procesie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

4. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny poprzez:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach przepisów ustawy o pomocy społecznej,

- objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

IV. SYTUACJA RODZIN W GMINIE GRYFINO

Sytuacja rodzin w gminie Gryfino jest odbiciem sytuacji gospodarczej kraju.

Obecne przemiany, jakie zachodzą w społeczeństwie polskim są bardzo dynamiczne.

Oprócz pozytywnych skutków zmiany te powodują także nasilenie się negatywnych zjawisk w społeczeństwie takich jak: bezrobocie, brak poczucia stabilności życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa, eurosieroctwo, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, przemoc, alkoholizm, narkomania. Zjawiska te nie rzadko prowadzą do rozpadu rodziny, czy też pogłębiają bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Pozostawienie rodziny bez odpowiedniego wsparcia i pomocy specjalistycznej powoduje degradację i skutkuje różnorodnymi konsekwencjami, które najbardziej dotyczą dzieci.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w wychowaniu dzieci wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny jest największą korzyścią dla społeczności lokalnej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. na terenie gminy Gryfino było zameldowanych ogółem **31.140 osób**.

Tabela nr 1. Przyczyny przyznania pomocy w latach 2010-2012.

Przyczyna	Ilość rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
ubóstwo	518	479	436	1.093	967	889
niepełnosprawność	499	508	445	951	935	869
długotrwała lub ciężka choroba	131	75	110	244	217	158
bezrobocie	329	292	237	994	941	707
bezradność w sprawach opiek.wychow. i prowadz. gospod. domowego ogółem	155	183	129	550	705	537
w tym:	99	120	98	303	391	303
rodziny niepełne	31	41	36	199	262	234
rodziny wielodzietne						
alkoholizm	78	99	107	133	174	212
przemoc w rodzinie	8	17	17	29	54	70
narkomania	1	3	15	3	10	17
sytuacja kryzysowa	8	7	3	28	25	11

Źródło OPS: Opracowanie własne

Tabela nr 2. Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie w formie zasiłku celowego w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2010-2012.

1. Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie	2010 r.	2011 r.	2012 r.
	578	494	442
2. Liczba osób w rodzinach	1533	1274	1096

Źródło OPS: Opracowanie własne

Tabela nr 3. Liczba dzieci, którym przyznano decyzją świadczenie w formie posiłku w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2010-2012.

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Liczba dzieci korzystających z posiłku	394	401	318
w tym: posiłku w formie całodziennego wyżywienia (przedszkole, żłobek, itp.)	32	77	33
pełnego obiadu	294	294	203
jednego dania gorącego	66	72	82
Liczba posiłków	45.845	41.962	35.406

Źródło OPS: Opracowanie własne

Przedstawione dane statystyczne z lat 2010 – 2012 r. wskazują, że główną przyczyną ubóstwa była niepełnosprawność, a kolejną bezrobocie. Często współistniejącą przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest niewydolność opiekuńczo-wychowawcza wobec dzieci, uzależnienie od alkoholu. Wzrastającą przyczyną udzielenia pomocy jest natomiast przemoc w rodzinie.

Z przedstawionych danych wynika, że na przestrzeni lat 2010-2012 zmniejszyła się liczba środowisk korzystających z pomocy społecznej, jak też liczba rodzin z dziećmi, które otrzymały świadczenia z pomocy społecznej. Powyższe dane statystyczne nie muszą oznaczać poprawy sytuacji materialno-bytowej rodzin, a raczej są wynikiem, że przez okres 6-ciu lat nie było zmieniane kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Kryterium dochodowe uległo zmianie od 1.X.2012 r. z kwoty 477 zł na 542 zł dla

osoby samotnie gospodarujące, z kwoty 351 zł na 456 zł dla osoby gospodarującej w rodzinie.

W 2012 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie zatrudnił 3 asystentów rodziny. Głównym celem pracy asystentów było poprawienie funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego. Praca asystentów rodziny cały czas była wspierania działaniami pracowników socjalnych.

Tabela nr 4. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w 2012 r.

1. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	15
<i>w tym:</i>	
liczba rodzin, w których wychowywały się dzieci	12
liczba rodzin, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	3¹⁾
2. Liczba dzieci w rodzinach ogółem	30
<i>w tym:</i>	
dzieci przebywające w domu	25
dzieci umieszczone w pieczy zastępczej	5

1) W tych rodzinach asystent rodziny skoncentrował działania nad możliwością powrotu dzieci do rodziny.

Źródło OPS: Opracowanie własne

Prócz działań profilaktycznych na rzecz wspierania rodziny tutaj. Ośrodek realizuje zadania wynikające z art. 176 pkt. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – „Do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym”.

Poniesione wydatki w 2012 r. w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej:

1) rodzinnej - 14.378,10 zł

2) instytucjonalnej -	4.887,30 zł
3) wynagrodzenie dla osoby zatrudnionej do pomocy w opiece nad dziećmi -	191,48 zł
Razem:	19.456,88 zł.

W 2012 r. w pieczy zastępczej umieszczono:

Liczba dzieci	22
Liczba rodzin, z których dziecko/dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	13

Źródło OPS: opracowanie własne

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu są dzieci i rodziny z terenu Gminy Gryfino, przejawiające problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie, jako organizator pracy z rodziną przy współpracy z:

- Urzędem Miasta i Gminy w Gryfinie,
- placówkami służby zdrowia,
- placówkami oświatowymi i kulturalnymi,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Policją,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gryfinie,
- Sądem

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prezentuje nowe rozwiązania w zakresie spójnego i skutecznego funkcjonowania systemu pomocy dla rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Pierwszym i najważniejszym elementem tego systemu jest gmina i jej działania służące udzielaniu rodzinie wszechstronnej pomocy, tak aby mogła ona poradzić sobie z doznawanymi trudnościami i w efekcie by nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Działania pomocowe na poziomie gminy mają być również prowadzone w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną i zmierzać do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, by umożliwiły powrót dziecka pod ich opiekę.

VII. ZADANIA PRZEWDZIANE DO REALIZACJI NA LATA 2014-2016

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzinie

Zadanie	Wskaźniki	Realizator
1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom potrzebującym	Liczba rodzin, która została objęta pomocą	OPS
2. Objęcie pomocą w postaci dożywiania rodzin, szczególnie dzieci	Liczba dzieci korzystających z dożywiania	OPS
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Liczba monitorowanych rodzin	OPS, placówki służby zdrowia
4. Pomoc rodzinom w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem prawa do lokalu socjalnego	Liczba rodzin w trudnej sytuacji mieszkaniowej	Gmina, OPS
5. Pozyskanie lokali mieszkalnych w celu przekształcenia na mieszkania chronione	Liczba rodzin w trudnej sytuacji mieszkaniowej, rodzinnej, zagrożonych przemocą, patologią, wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych	Gmina, OPS, PCPR

6. Zabezpieczenie środków finansowych na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku	Liczba dzieci umieszczonych	Gmina
--	-----------------------------	-------

Zabezpieczenie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego, praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.

Zadanie	Wskaźniki	Realizator
1. Objęcie rodzin profesjonalną pomocą specjalistyczną: - <i>zatrudnienie terapeutów, pedagogów, mediatora,</i>	Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, inne placówki działające na rzecz rodziny
2. Pomoc prawna , szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.	Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	OPS, PCPR
3. Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych : - <i>wsparcie specjalistyczne</i>	Liczba zorganizowanych grup wsparcia i grup samopomocowych	OPS, PCPR
4. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia ze strony asystenta rodziny.	Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	OPS
5. Rozszerzanie współpracy z instytucjami działającymi	Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu	OPS, Poradnia Psychologiczno-

na rzecz rodziny w celu optymalnego rozeznania potrzeb rodziny i organizowania pomocy rodzinie.	funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	Pedagogiczna, PCPR, inne placówki działające na rzecz rodziny.
6. Monitoring rodziny w sytuacji zagrożonej kryzysem.	Liczba monitorowanych rodzin	OPS, PCPR , Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły,
7. Praca socjalna w oparciu o plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny.	Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	OPS
8. Diagnozowanie rodzin wymagających wsparcia.	Liczba rodzin wymagających wsparcia	OPS, szkoły, placówki służby zdrowia
9. Pomoc rodzinom dotkniętych uzależnieniami .	Liczba rodzin wymagających wsparcia	OPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gryfinie, terapeuci, placówki służby zdrowia
10. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą.	Liczba rodzin wymagających wsparcia	OPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gryfinie, terapeuci, Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, PCPR
11. Praca z rodziną biologiczną w celu powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny.	Liczba rodzin	OPS, PCPR

Rozwijanie aktywnych form na rzecz rodziny

Zadanie	Wskaźniki	Realizator
<p>1. Organizowanie czasu wolnego rodzin, dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wycieczki rowerowe, - zajęcia z animatorem środowiskowym - imprezy plenerowe, - propagowanie spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez sport - warsztaty w bibliotece itp. 	Liczba uczestników, liczba projektów	OPS, szkoły, biblioteki,
<p>2. Organizowanie spotkań informacyjno-warsztatowych dla rodziców w celu doskonalenia umiejętności wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty z pedagogiem - warsztaty z psychologiem 	Liczba uczestników	OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
<p>3. Organizowanie spotkań informacyjno-warsztatowych w celu promowania prawidłowych wzorców rodziny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty z pedagogiem - warsztaty z psychologiem 	Liczba uczestników	OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
<p>4. Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolonie, - wycieczki 	Liczba zorganizowanych form wypoczynku. Liczba uczestników wypoczynku	OPS, placówki oświatowe, inne placówki użyteczności publicznej działające na rzecz dziecka
<p>5. Tworzenie i realizacja programów wspierających rodzinę w procesie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych</p>	Liczba programów, liczba rodzin objętych programem	OPS, inne placówki użyteczności publicznej działające na rzecz dziecka i rodziny, Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

6. Tworzenie placówki wsparcia dziennego	Liczba dzieci wymagających wsparcia	Gmina, OPS, placówki oświatowe, PCPR, placówki służby zdrowia
--	-------------------------------------	---

VIII. OCZEKIWANE REZULTATY

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (zakładamy 80%) .
2. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej (zakładamy 80%).
3. Działania mające na celu powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
4. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych (zakładamy 90%).
5. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
6. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
7. Rozwój współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi zadania na rzecz wspierania rodziny.

Oczekiwane rezultaty zawarte w pkt. 1, pkt. 2, pkt. 4 w dużej mierze będą zależały od zaangażowania rodzin w osiągnięciu wspólnie wytyczonych celów, jak i też od środków finansowych Ośrodka na realizację zadań.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Budżet gminy
2. Budżet państwa
3. Inne środki zewnętrzne.

X. MONITORING I EWALUACJA

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty programu oraz czy zostały osiągnięte cele.

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji dotyczących realizacji planowanych w ramach programu działań, czasu ich realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu. W czasie przebiegu monitoringu i ewaluacji otrzymamy informację, czy w którymś z obszarów program wymaga aktualizacji lub zmian w celu uzyskania postawionych celów.

XI. UWARUNKOWANIA PRAWNE

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

(tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. nr 135 ze zm.),

2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.),

3. ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 ze zm.),

4. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 Nr 164, poz. 1027 ze zm.),

5. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. nr 234, poz. 1536 ze zm.),

6. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),

7. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 1356).

Sporządziła: Renata Rosińska

Gryfino, dn. 08.11.2013 r.